

Harruckern-Wenckheim-Almásy kastély, Gyula

Fotó: Bujnovszky Tamás

A MÉK elnökségének hírei

ICOMOS-díjas műemlékfelújítások, 2017

Harruckern-Wenckheim-Almásy kastély, Gyula

Vízimalom, Hosszúhetény | Deák-ház, Paks

Apátsági major látogatóközpont, Pannonhalma

Az 50. Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem

TERRÁN
Színekkel tetőzi otthonát

 ClimaControl
felületkezelésű tetőcserepek

Akár **10°C** -kal
ALACSONYABB HŐMÉRSÉKLET

a hagyományos Terrán tetőfedő anyagokhoz képest.*

CLIMACONTROL FELÜLETKEZÉLÉSSEL ellátott Terrán Zenit tetőcserepek

SPACE

MOON

MARS

50
ÉV
GARANCIA
TERRÁN
1920 óta

terranteto.hu

*A Terrán Zenit Resistor felületkezelésű cseréppel fedett, azonos rétegrendben kivitelezett tetőfedéssel összehasonlítva. A megadott hőmérsékletkülönbség a Terrán Zenit Resistor tetőcserepek és a ClimaControl felületkezelésű tetőcserepek hátoldalán mért eredmények átlaga. Az összehasonlítás mesterséges körülmények között történt. A Zenit tetőcserepek anyagszükséglete a tetőhajlásszögtől függően 10,75-11,90 db/m². A garancia igénybevételének részleteit a www.terranteto.hu/garancia oldalon és az onnan letölthető Általános szerződési feltételeinkben találja. Az esetleges nyomdai hibákért a Terrán Kft. nem vállal felelősséget.

Tartalom

04 | A MÉK elnökségének hírei

04 | A MÉK Elnökségének határozatai

06 | ICOMOS-DÍJ 2017

06 | Harruckern-Wenckheim-Almásy kastély, Gyula
09 | Dallos-Böröcz vízimalom, Hosszúhetény
14 | Szeniczey kúria / Deák-ház, Paks
17 | Apátsági major látogatóközpont, Pannonhalma

20 | Szakmai hírek, közlemények

20 | Az 50. Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem

ÉPÍTÉS KÖZLÖNY-MŰHELY | 254. szám | 2017. október | A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a Kft. ügyvezetője | A szerkesztő bizottság elnöke: Dr. Hajnóczi Péter, a MÉK elnöke | Főszerkesztő: Eltér István | Felelős szerkesztő: Tatai Mária, a MÉK hírek szerkesztője: Dér Andrea | Grafikai terv: Vargha Balázs, Stalker Studio | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2., Telefon/Fax: 06 1 318 2944, E-mail: mek@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. H-1021 Budapest, Tárogató út 26., Telefon: 06 30 964 9598, E-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu | A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti hírlevélre. ISSN 1789-0934

A MÉK Elnökségének határozatai

26/2017. (07.28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK elnöksége egyhangúlag egyetért Lázár János miniszter felé átadásra kerülő 2017. július 26-i keltezésű, a két kamara (MMK és MÉK) által jegyzett „Szakmai koncepció a beruházási folyamatok rendszerére” című törvény előkészítő anyaggal, amely tartalmazza a „mértányos tervezési díj” minimális értékének meghatározásához szükséges elveket, és a díjszámítás alkalmazásának kötelezettségét közpénzből történő megvalósulás esetén.

27/2017. (07.28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy az Épített környezeti nevelés az óvodában című kiadványra 3 millió forint költségkeretet határoz meg, amennyiben a könyv általunk kerül kiadásra.

28/2017. (07.28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag egyetért azzal, hogy az Építési műszaki kivitelezési dokumentációk tűzvédelmi munkarésének tartalmi és formai követelményei, mint útmutató felkerüljön a MÉK honlapjára.

29/2017. (07.28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK elnöksége egyhangúlag az alábbi állásfoglalást hozza:

„Az egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenységhez szükséges kivitelezési tervdokumentáció tartalmi követelményei valamint a tervezői művezetés szabályai” szabályzat 4.3. pontjában előírtak egy matematika (geometria) fogalmi szerinti koordináta rendszer létrehozását is jelentik, amelyben a környezet fix pontjaihoz viszonyítva létrehozható az X-Y horizontális rendszer és a környezet maradandó elemének magassági megadásával az épület vertikális elhelyezkedése is egyértelműen meghatározható. A koordináta rendszer létrehozása a tervező feladata.

Indokolás:

A szabályzatban szereplő „földhivatali adatszolgáltatás” fogalomhasználatot a szabályzatalkotó nem kizárólag az EOVS rendszer digitális koordinátaira, hanem a papír alapú térképszolgáltatásra is alkalmazza.

Az építési telek jogi határai meghatározásának alapja a földhivatal által kiadott (90 napnál nem régebbi) helyszínrajz. (Ha szükséges további adatokkal kiegészítve. A kiegészítés mértéke a helyszíni adottságok figyelembevételével dönthető el.)

A kitűzési alappont az origó (pl. telek sarka), egy másik pont az iránypont. Az origó és az iránypont hozza létre az egyik tengelyt (X), az erre merőleges irány a másik tengely (Y). A két tengely létrehoz egy derékszögű rendszert. Szükséges továbbá egy meglévő és megmaradó magassági pont is (Z, pl. egy csatorna fedlap). Az így

felállított geometriai koordináta rendszerhez bármely épületpont meghatározható. A koordináta rendszer létrehozása a tervező feladata.

30/2017. (09.01.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy az alábbi ajánlást teszi a területi építész kamarák felé a Településképi Arculati Kézikönyvek véleményezésére vonatkozóan: A készülő településképi arcuati kézikönyvek egy része elért a véleményezési fázisba, így a Magyar Építész Kamarának, illetve a területi kamarák részére megküldésre kerültek. A MÉK elnöksége a kézikönyvek olvasása során, sajnálatos módon azt tapasztalta, hogy az országban több település TAK-ját készítő szervezet másolós és összeillesztéses technikát alkalmazott, a vitathatatlanul minden szempontból egyedi jellemzőkkel bíró települések esetében is. Az azonos fotó- és rajzanyag, a fejezetről fejezetre egymással teljesen megegyező ajánlások félreértésekre adnak okot. A célközönség, vagyis az adott településeken élők, építkezők számára teljesen értelmezhetetlenné válik, amikor például egy jársági települést balatoni fotóval illusztrálnak. Különösen aggasztó ez annak fényében, hogy egy feltehetőleg szakmai hozzáértéssel bíró szerző Magyarország különböző tájegységein található településeknek szóló ajánlásokban ugyanazt tudja csak elmondani. Ezekben a kézikönyvekben sorra megjelennek rendletekre, törvényekre való hivatkozások, melyek szintén nem a könnyű érthetőséget szolgálják. A TAK-ok nem szabályzatok, hanem minden településre konkrét ajánlást, segítséget nyújtó alkotások kell, hogy legyenek. Ezért érthetetlen, és műfaji tévedés a jogszabályokból vett kivágatok szerepeltetése.

Az ilyen munka mindenképpen a felületesség gyanúját kelti, mely mind szakmai hozzáállásunkkal, mind a kézikönyvekről szóló kormányzati szándékkal ellentétes. Ezért a Magyar Építész Kamara felhívja a területi kamarák figyelmét arra, hogy az ilyen jelenséggel szemben határozottan és kemény kritikával lépjen fel. Szakmánk tisztességes gyakorlása és tagjaink megbecsülése érdekében az ilyen dokumentumok esetében javasoljuk a területi kamarák véleményezőinek, hogy a leghatározottabban hívják fel a települések figyelmét arra, hogy a településképi arcuati kézikönyvnek a helyi értékeken és karaktereken nyugvó, elsősorban a lakosságot segítő, közérthető nyelven íródott alkotásnak kell lennie, nem pedig azonos panelekből összehordott dokumentumnak.

31/2017. (09.01.) sz. MÉK Elnökségi határozat

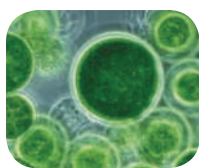
A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy megbízza Fáy Pirost, hogy a természetes anyagokkal kapcsolatban tájékoztató anyagot állítson össze.

weber.pas topDry vékonyvakolat - Aquabalance technológia

A **weber.pas topDry** egyedülálló technológiája révén a felületi nedvesség szabályozásának köszönhetően optimális és tartós védelmet nyújt az algák és a gombák ellen. E tulajdonságainak köszönhetően a homlokzat évekig szép és tiszta marad.

A **weber.pas topDry** vékonyvakolat a **weber.therm** homlokzati hőszigetelő egyik fedővakolata, de alkalmazható hagyományos vakolt felületeken is. Ebben az esetben ügyelnünk kell arra, hogy az alapfelület megfelelően sima legyen, hiszen a vékonyvakolatok egyenletes felületen nyújtják a megfelelő esztétikai élményt. A megfelelő felületet **weber.san presto 300** simítóvakoval, vagy **weber M742 H** fehérglett alkalmazásával érheti el, melynek feldolgozása után **weber.prim** vékonyvakolat alapozóval biztosítjuk a tökéletes tapadást, az alapfelület és a színvakolat között.

AZ ALGA

Homlokzatközelítő működési elve

Egy homlokzati vakolatrendszer két különböző módon tudja a csapó eső elleni védelmet biztosítani.

A víztaszító (hidrofób) vakolatok (műgyantás, szilikát, szilikon) esetében, a vakolat nem szívja magába a nedvességet, hanem esőzéskor taszítóképesnek köszönhetően sok kis legördülő vízcsepp képződik rajta, amelynek egy része elakad a vakolat mélyedéseiben. A vízcseppek így koncentrált nedvességgyűjtőket képeznek, ezek a nedves foltok pedig ideális táptalajt jelentenek az algák és a gombák számára, ott ahol a környezeti feltételek ehhez optimálisak. A hidrofil tulajdonságú **weber.pas topDry** vékonyvakolat az ásványi nemesvakolatokhoz hasonlóan felszívja a nedvességet a felületi kapillárisain keresztül. A kapillárisok révén a párolgási felület jelentős mértékben megnövekszik, így gyorsabb száradást tesz lehetővé. Amint eláll az eső, és a levegő páratartalma lecsökken, a vakolat gyorsan és egyenletesen leadja környezetének a nedvességet, így a felülete gyorsan ismét szárazzá válik, mely csökkenti az algák megtelepedésének veszélyét.

Mikor készüljön weber.pas topDry vékonyvakolattal homlokzati hőszigetelő rendszer?

Magyarország éghajlati tulajdonságai miatt szinte mindenhol megjelenhet a homlokzatokat elcsúfító zöldes-szürkés alga. Fokozottan ügyeljünk a vakolat kiválasztásakor arra, hogy milyen az épület körüli növényzet, vannak-e vízfelületek a közelben. Ha igen, mindenképpen érdemes weber.pas topDry vékonyvakolattal ellátni az épületet.

A hamarosan forgalomba kerülő weber.pas topDry homlokzatközelítővel pedig lehetőség nyílik az ilyen vakolattal készült homlokzatok felújító átfestésére is, mellyel növelni lehet majd a „top dry” hatást.

Algásodásra hajlamos környezet:

Saint-Gobain Construction Products Hungary Kft. | Weber divízió
2085 Pilisvörösvár, Bécsi út 07/5 hrsz.
+36 (26) 567-600 | info@weber-terranova.hu
weber-terranova.hu | fb.com/weberterranova

Harruckern-Wenckheim-Almásy kastély, Gyula

ICOMOS-Díj 2017

Az Almásy-kastély építtetője az 1720-as években Harruckern János György volt. Fia, Ferenc, az épületmagot barokk stílusban bővítette, majd az új tulajdonos Wenckheim család fejlesztette tovább. A 20. század első felében az Almásy család birtokolta az addigra teljes egészében kiépített rezidenciát, amelyet 1943-ban vett meg tőlük a város. A kastély a második világháborút követő államosítás után előbb traktorista-iskolaként, majd hosszú évtizedekre csecsemőotthonként szolgált. A kastélykertben még az Almásyak kezdték meg a termálvizet fűdő kialakítását, amely 1958-tól gyógyvízes helyként ismert. A 2000-tól üres, pusztulásnak indult kastély kiépítése a gyulai műemlék-együttes (a vár- és védmű-rendszere) látogatóközpontjaként tervezett komplex fejlesztésbe illeszkedik. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal alapos és szakmailag hiteles munkájával támogatott kutatással előkészített kastély-helyreállítást pontosan kidolgozott, minden részletében nemes nagyvonalúsággal mérlegelő, illeszkedő szemléletű kortárs építészeti magatartás jellemzi. Részletei mesterien megoldottak: az egykori konyha padozatának közérthető bemutatása, a szépen behelyezett rács híddal és rajta a makettel, a tárlók és bemutatópanelek eleganciája, a térbe állított „bemutatódoboz” arányos elhelyezése a múzeumbolt terében és a korai kúria-alapfalak láttatása magasan felülmúlja minőségében a konvencionális üvegpadlós megoldást. A bútorok és a megvilágítás néhol sejtelmes, másutt attraktív megjelenése hozzájárul a kortárs beavatkozás

eleganciájához. Az emelet a történeti enteriőrök tárháza – a kortárs elemek visszahúzó és informatív alkalmazásával. A történeti témákat feldolgozó kisszobák installációja is elegánsan illusztratív. A bemutatás érdekes és az átélést segítő eleme, ahogy a tervezők a látogatókat végigvezető bemutató-sétány padozatát elemelték a szobák kazettás parketta padlójától. Az értékörző műemléki felújításban pontosan érzékelhető a nagyvonalú, korszerű, kortárs építészeti magatartás, a hely sajátosságára épülően meghatározott és gyedien találó kiállítási koncepció, az élményszerű látogatóvezetés. Mindemellett a tájékozódást hasznosan támogatja a kastély honlapja. Ez a projekt megbízható alapvetés a további fejlesztésekhez: a példaértékű látogató-turizmusi koncepció megvalósítása bizonyítja, hogy a határmenti elhelyezkedés nem szükségszerűen jelent perifériális helyzetet egy város számára.

A fenti szöveg az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság értékelő szövegének kivonata.

Megbízó: Gyula Város Önkormányzata

Létesítményfelelős: Béres István főépítész

Építészeti tervezés: Földes László és Balogh Csaba, Földes és Társai Építésziroda Kft.

Építész munkatársak: Csúri Johanna, Deigner Ágnes, Holics Tamás, Sirokai Levente, Sónicz Péter, Vértesy Ágnes

Belsőépítész: Szlabey Balázs

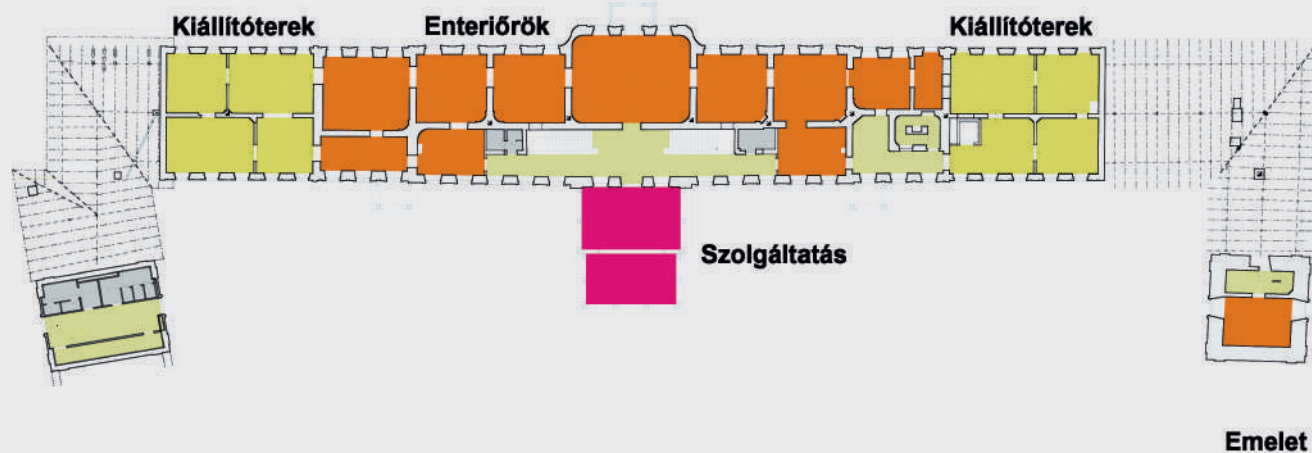
Belsőépítész munkatársak: Deigner Ágnes, Sirokai Levente, Sónicz Péter

Kertépítész: Szászné dr. Várkonyi Adrienn, Szász Kert Bt.

Műemléki épületkutatás: Velladics Márta

A kiállítás kurátora: Sz. Szilágyi Gábor

Fővállalkozó: Modinvest Építőipari- Beruházó- és Kereskedelmi Kft.

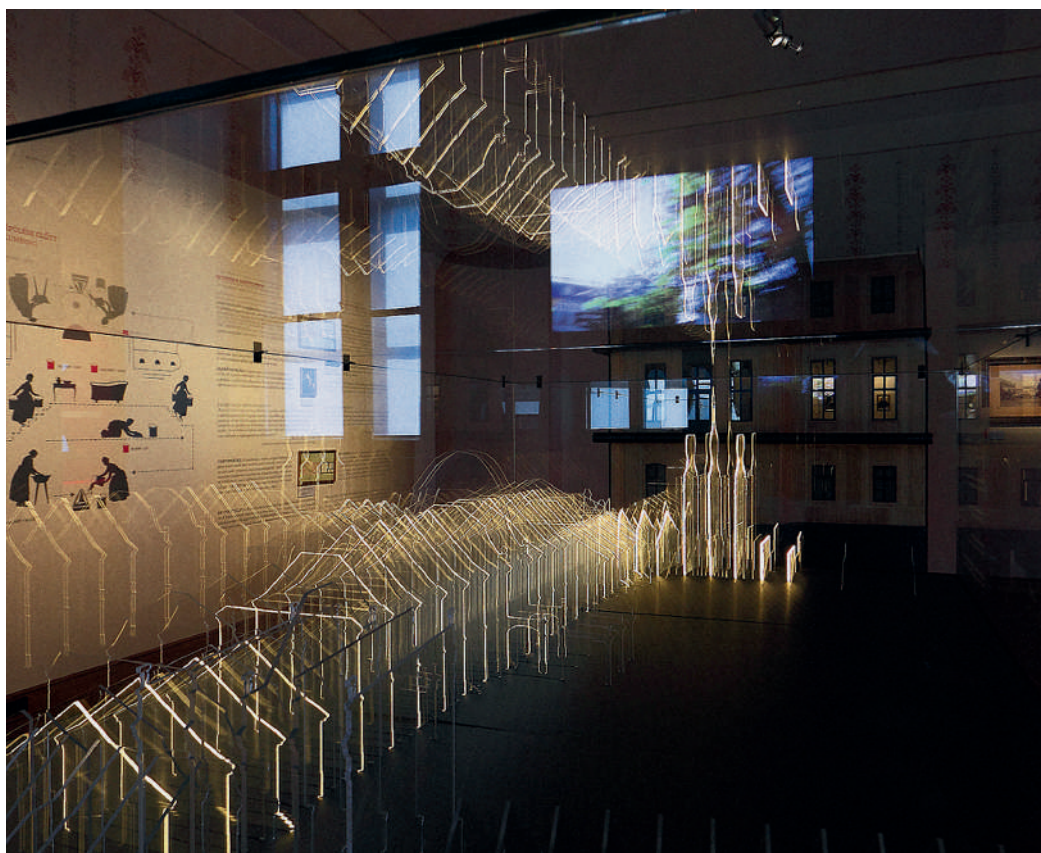

Fotók: Bujnovszky Tamás

Fotók: Gál András

Változó követelmények+Újdonságok= Kötelező tudnivalók

Ingyenes építészeknek szóló szakmai konferencia
a WIENERBERGER Zrt. és a TONDACH Zrt.
szervezésében 2017 őszén.

Kreditpont: MÉK 1 pont (2017/155)

Időpont	Város	Helyszín	Cím
2017.09.26.	Veszprém	Gizella Hotel	8200 Veszprém, Jókai u. 48.
2017.10.03.	Zalaegerszeg	Hotel Arany Bárány	8900 Zalaegerszeg, Széchenyi tér 1.
2017.10.05.	Szekszárd	Hotel Merops - Mészáros Borház	7100 Szekszárd, Kossuth Lajos u. 19.
2017.10.10.	Debrecen	Hajdú - Bihar Megyei Építész Kamara Rendezvényterme	4028 Debrecen, Sarló utca 3.
2017.10.12.	Győr	Hotel Famulus	9027 Győr, Budai út 4-6.
2017.10.19.	Békéscsaba	Fiume Hotel	5600 Békéscsaba, Szent István tér 2.
2017.11.07.	Szombathely	Park Hotel Pelikán	9700 Szombathely, Deák Ferenc u. 5.
2017.11.09.	Nyíregyháza	Hotel Pagony	4400 Nyíregyháza, Újmajor
2017.11.14.	Szeged	Szegedi Tudományegyetem Dugonics téri Központi Épület - Rektori Hivatal, Átrium	H-6720 Szeged, Dugonics tér 13.
2017.11.15.	Budapest	Larus Étterem és Rendezvényközpont	1124 Budapest, Csörsz utca 18/B.

Részletes program és regisztrációs lehetőség
a www.wienerberger.hu honlapon a **Szolgáltatásaink – események** menüpontban található!

Információs telefonszám: 1/464-7049
Várjuk jelentkezését!

TONDACH Zrt.
Tető egy évszázadra

Wienerberger

Dallos-Böröcz vízimalom, Hosszúhetény

ICOMOS-díj 2017

A baranyai faluban, Hosszúhetényben valaha 16 malom működött, a Dallos-Böröcz vízimalom ezek egyik utolsó emléke. A tulajdonos Böröcz Miklós 1842-ben kapott malomlevelet, később a malom házasság útján került a Dallos család tulajdonába. A malomépület több részletben épült: az összeírások alapján 1824 és 1842 között készült el az utca felőli épületrész az ősi őrlőszerkezettel. Később, a 19. század végén bővült az épület keleti irányban előbb egy, majd további két szobával. Ekkor épültek a gazdasági épületek és a kovácsoltvas kőkerítés is. A malomtechnológia fejlődésével feltehetően a malomszerkezet is többször megújult. A malomtechnológia három szinten működött: legalul a vízikerék, föllette a kőjárat és hengerszék, a padlástérben a garat. A vízimalom működése az 1960-as években szűnt meg, amikor a malmot meghajtó patakat elterelték. A 2006-ban műemléki védeltséget kapott malom megépítése óta generációról generációra öröklődött. A család 2010-ben elindította a malom helyreállítását. A malom-együttest turisztikai és kulturális célokra hasznosították, itt nyílt meg az Almalomb, „kulináris kitérő és találkozóhely”. Az ötven vendég fogadására alkalmas vendéglő alapfunkcióján túl rendezvényeknek, esküvőknek, sőt konferenciáknak, kiállításoknak is helyet tud biztosítani. A funkciók elosztása logikusan követi az épületegyüttes elemeit és arányos annak lehetőségeivel. A meglévő vízimalom épületébe a földszinten

recepció és vendéglő került. Az alagsorban nemcsak fogyasztótérek vannak, hanem megtekinthetők itt a megmaradt, felújított egykori eszközök, berendezések is. Az épület tetőtere nem épült be. A felújított pajtaépület nagyteremnek ad helyet. A pajtával szemközti nyári konyha fedett-nyitott tere segíti az udvarban megtartott rendezvények kiszolgálását. A helyreállítás gondosan megőrizte az értékes régi tereket, amelyeket szellemes-ötletes megfogalmazású új építészeti elemek egészítenek ki. A malomszerkezetből az eredeti, ősi 19. század eleji technológiai berendezést őrizték meg, a szükséges felújításokkal. A vízikerék és a tengely kivételével a már elpusztult gépeket nem gyártották újra. A még megmenthető, 20. század eleji malomtechnikából megmaradt berendezéseket különálló tárgyként az épületegyüttes különböző pontjain állították ki. Megújították a malompatakat is, amely mesterséges vízforgatással, bemutató jelleggel egészíti ki a villanymotorral meghajtható őrlőszerkezet hajdani működésének illusztrációját.

A fenti szöveg az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság értékelő szövegének kivonata.

Megbízó: Ásványi Rita, SAKIA Kft., tulajdonos
Létesítményfelelős: Béres István főépítész
Építészeti tervezés: Pelényi Margit
Építész munkatársak: Szivák Béla, Varga Mátyás
Műemléki felügyelő: Czeglédyné Levárdy Henriette
Kivitelező: Nork Kft.

Fotó: Pesti András

**AZ ÉPÍTÉSZ SZAKMA
RANGOS ESEMÉNYE**
**ZSŰRIZÉS ÉS
DÍJÁTADÓ GÁLA**

NEMZETKÖZI ELŐZSŰRI:
INDIRA VAN'T KLOOSTER
ELŠA TURKUŠIĆ JURIĆ
JOAKIM SKAJAA
GOLDA JÁNOS

AZ **epiteszforum.hu**

IDÉN 13. ALKALOMMAL RENDEZI MEG A
MÉDIA ÉPÍTÉSZETI DÍJÁT, MELY EST
KERETÉBEN DÍJAZZUK AZ ÉV LEGJOBB
ÉPÜLETEIT ÉS TERVEIT.

IDŐPONT: 2017. NOVEMBER 18.

HELYSZÍN: EURÓPA HAJÓ

Jegyek hamarosan a
www.ticketportal.hu weboldalon

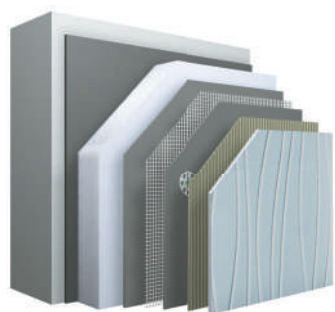
Inspiráció és szórakozás

EDITORS@EPITESZFORUM.HU
WWW.EPITESZFORUM.HU

Ahogy Ön megálmodta

Új otthonok a főváros
forgatagától néhány percre

Sto | Tudatosan építeni.

Sto homlokzatok

A StoTherm kontakt hőszigetelt homlokzati bevonatrendszerek fél évszázada az innováció és a megbízhatóság nemzetközi mércéjének számítanak.

Választékunk sokszínűsége jóval túlmutat az általános kérdések megválaszolásán, anyagaink és különleges, egyedi megoldásaink nemes megjelenést biztosítanak a tervezői elképzelések maradéktalan megvalósításához.

Bármely műszaki helyzetre minősített, személyre szabott megoldást segítik partnereinknek.

StoDeco | Plasztikus homlokzati elemek
StoEffect Vetro | Különleges vizuális hatás
StoTherm Classic | Ütésálló homlokzat

További információ a prémium hőszigetelő rendszerekről – www.sto.hu

Átalakítás 1600 négyzetméteren

Százharminchat fürdőszoba felújítását végezték el a kivitelezők a budapesti Hotel Hiltonban. A nagyméretű átalakításban nagyszámú építő brigád vett részt.

HIDEGBURKOLATOK KIÉPÍTÉSE

A két ütemben zajló hidegburkolati felújítás során a sok fürdőszoba nem egyforma módon újult meg. Nézzünk egy példát a luxus lakosztályok vizes helyiségeinek megújulására. A vizes helyiségek márvány vagy gránit burkolatot kaptak, amihez a Mapei **ELASTORAPID** és **KERAQUICK**

ragasztóanyagait alkalmazták. A márvány és gránit lapokat fugahézagok nélkül, úgynevezett zárt fugákkal fektették. A hézagtömítést a **MAPEFLEX MS 45** termékkel végezték el.

A lapok mérete változó volt, a legnagyobb lap 37x80 cm méretű volt, de általában 37x37 cm és 37x40 cm méretű lapokkal dolgoztak a szakemberek. Ahol szükség volt a lapméretek korrigálására, ott vizesvágó-géppel alakították megfelelő méretűre a márványt.

A lábazatra például 10 cm magas lapok kerültek. A mosdópultokat 90 cm hosszú márvány és gránitlapokból alakították ki.

A kent szigetelő rendszert építették ki **MAPELASTIC** alkalmazásával. A vizes helyiségek felújítása mellett a hotel déli szárnyában a lakosztályok, szobák előterei, előszobái is új padlóburkolatot kaptak. Ehhez kisebb méretű 15x45 cm-es, parkettamintájú járólapot alkalmaztak. A ragasztást itt **KERAFLEX EASY S1** termékkel végezték. Ahol szükséges volt, ott **NOVOPLAN MAXI**-val, illetve **ULTRAPLAN ECO 20**-szal végeztek kiegyenlítést. A kiegyenlítés előtt a **PRIMER G** alapozót alkalmazták, illetve az aljzat nagyobb hibáit, hiányait, **PLANIPATCH** javítóhabarccsal javították. A lapok fugázásához mindenütt a **KERAPOXY CQ** fugázóanyagot alkalmazták.

Hangszigetelő-rendszer és szőnyegburkolat kiépítése
A lépés- és kopogó hang szigetelését ellátó **MAPESONIC** rendszer melegburkolatok alá került, hozzávetőleg 600 m²-en a szálloda szobáiban. A hangszigetelő-rendszerre történt végül a szőnyegragasztás **ULTRABOND ECO V4 SP** termékkel.

A **MAPESONIC CR** rendszer egyszerűen és kis vastagságban beépíthető és jelentős mértékű hangszigetelés érhető el vele. Alkalmazható hideg- és melegburkolatok alá egyaránt.

További információk a www.mapei.hu oldalon találhatóak. Ha segítségre, tanácsra lenne szüksége, akkor írjon a szaktanacs@mapei.hu e-mail címre.

Forrás: Mapei Krónika 55. szám – 2017. szeptember

Szeniczey kúria / Deák-ház, Paks

ICOMOS-Díj 2017

Paks gazdag történelmének jeles tanúja a Nemeskéri-Kiss, majd a Szeniczey család tulajdonába került kúria, amely a gyakorta ott vendégeskedő Haza bölcsére emlékezve Deák-ház néven ment át a köztudatba. A régi szép időköt követően a 20. század elején vendéglőként működött, majd az 1950-es évek után felszabdalt, lepusztult állapotban bérlakásokat, beteggondozót fogadott be az épület.

2001 a fordulat éve. Tervpályázat keretében Karácsony Tamás műterme a szomszédos kúriában működő városi helytörténeti múzeum bővítéseként, azzal egy közös múzeumszigetet alkotva fogalmazta meg a reménybeli jövőt, és nyerte meg a pályázatot. Ezután következett a hosszú, sokszor már szinte reményvesztett tervezési időszak, majd 2012-ben az uniós pályázat, és végre a megvalósulás lehetősége. A tervezés kétirányú volt. Egyrészt a műemléki szempontok mentén a lehetsé-

ges, szinte teljes, kutatásokon alapuló értékmegőrzés, de talán még több is. A földszinti terek helyreállítása a korábbi korok lenyomatainak láthatóvá tételén túl, a tetőtér hasznosítása során a barokk tetőszerkezet bemutatásága korábban láthatatlan értékeket is láthatóvá tett.

A tervezett múzeumsziget a kúria-páros telkének hátsó végére épített, a szomszédos tűzfalat is lezáró új szárnyval lett teljes. Nagyvonalú egyszerűségével természetes módon fokozza a történeti épületek értékének átélhetőségét. Az új épületrész utcáig kinyúló része pedig példa lehet, hogy a mély intuícióval átgondolt kortárs építészett méltó társa, folytatója lehet történeti építészeti értékeinknek, műemlékeinknek. Nagyszerű válasz az időről időre fölvetődő kérdésre, hogyan lehet régi idők értékeit helyreállítani, kiegészíteni, továbbépíteni, hogyan lehet elérni azt, hogy a múlt értékeinek őrzése mellett a jelen új helyzetei mindezt befogadják, és továbbvigyék. Amit láthatunk, az éppen az, hogy a hétköznapi módon megjelenő múlt és jelen kontrasztja miként tud harmóniává szelídülni. A tervezői gondolat érvényesülését a megvalósulás hektikussága veszélyeztette. Ám ez végül – szerencsére – nem látszik az épületen. Minden természetes. Az építészeti minőség természetessége.

Fotó: Karácsony Tamás

Az impozáns tetőszerkezet külső lefedése során az előírt bontott apatini cserép helyett azonos kialakítású, új natúr hódfarkú cserép került a tetőre. A kitisztított földszinti boltozott, és gerendás mennyezetű terek sora a meglévő nyílászárók segítségével követi a hajdani járófelületek változó magasságát. A tornác múzeumi beltérrel való váltása megkívánta annak üvegezését. Ezt az építészek a változatos ívek egyedi lekötésével, filigrán üvegfogadó szerkezet tervezésével vállalták föl, megtartva a hajdani bejáratok, előlépcső helyét. A kúriapáros épülete és az új épülettömeg által közrezárt udvar kerítéssel történő lezárását kívánt a negyedik oldal felől is, így idézve meg az egykor volt családi gazdaság postaállomással bővített félig zárt, félig nyilvános világát, melynek kapuján az anekdoták szerint be-bekukucsáltak a helyiek szüret idején, meglesve a híres rokont unokahúgai körében, fehér padján pihenve.

A fenti szöveg az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság értékelő szövegének kivonatát is tartalmazza.

Megbízó: Paks Város Önkormányzata
Építész, belsőépítész: Karácsony Építész Iroda
Építész tervezők 2001–16: Karácsony Tamás, Kern Orsolya, Boór András (~2014)
Építész munkatársak: Rózsás László (2005), Kemes-Hári Balázs (2009, 2014), Kund Iván Patrik (2014–15)
Építészeti részletképzés és konstrukció (új épületszárny): Gerzsenyi Tibor (2014)
Kiállítási installáció: Vasáros Zsolt, Eisrich Ágnes
Falkutatás: Gere László
A helytörténeti kiállítás kurátora: Tóth G. Péter (2012–15)
Kivitelezés (kúria): Aktív Kft., Hajós
Kivitelezés (új épület): Unikorn Kft., Bölcse

Fotó: Kápolka Gábor

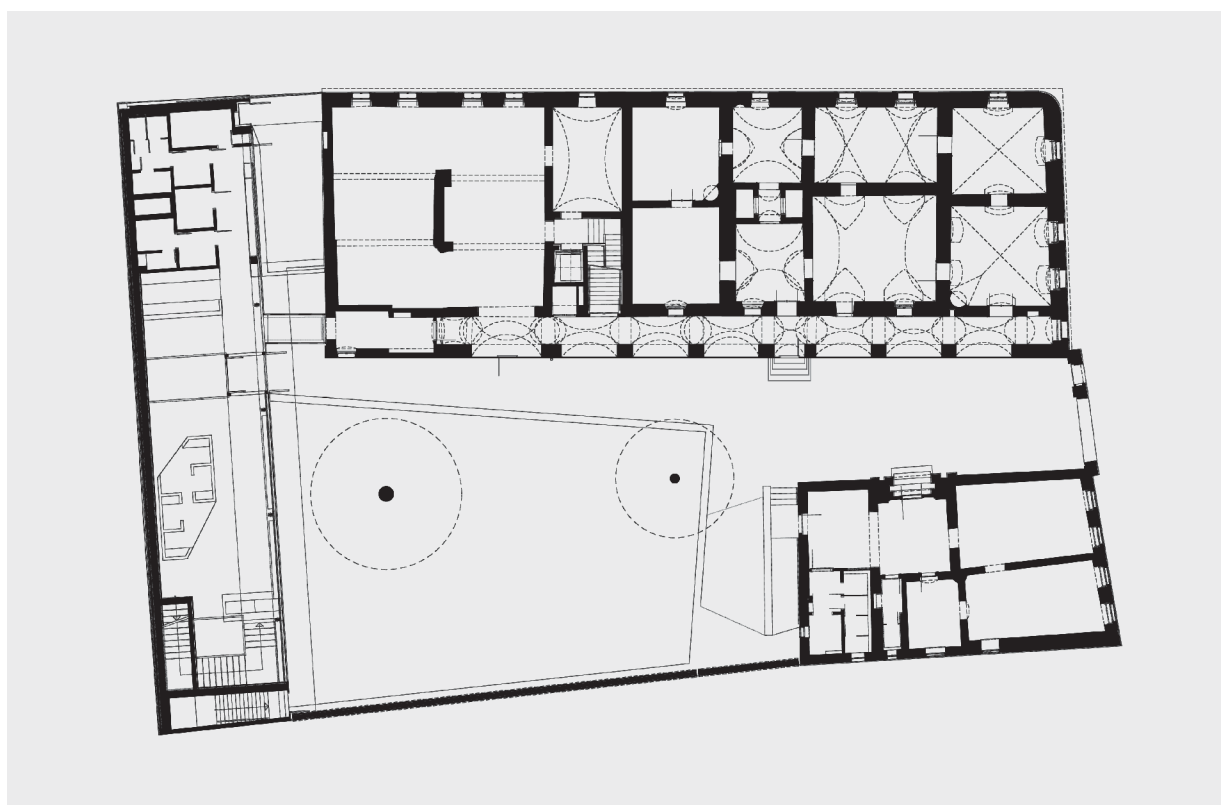

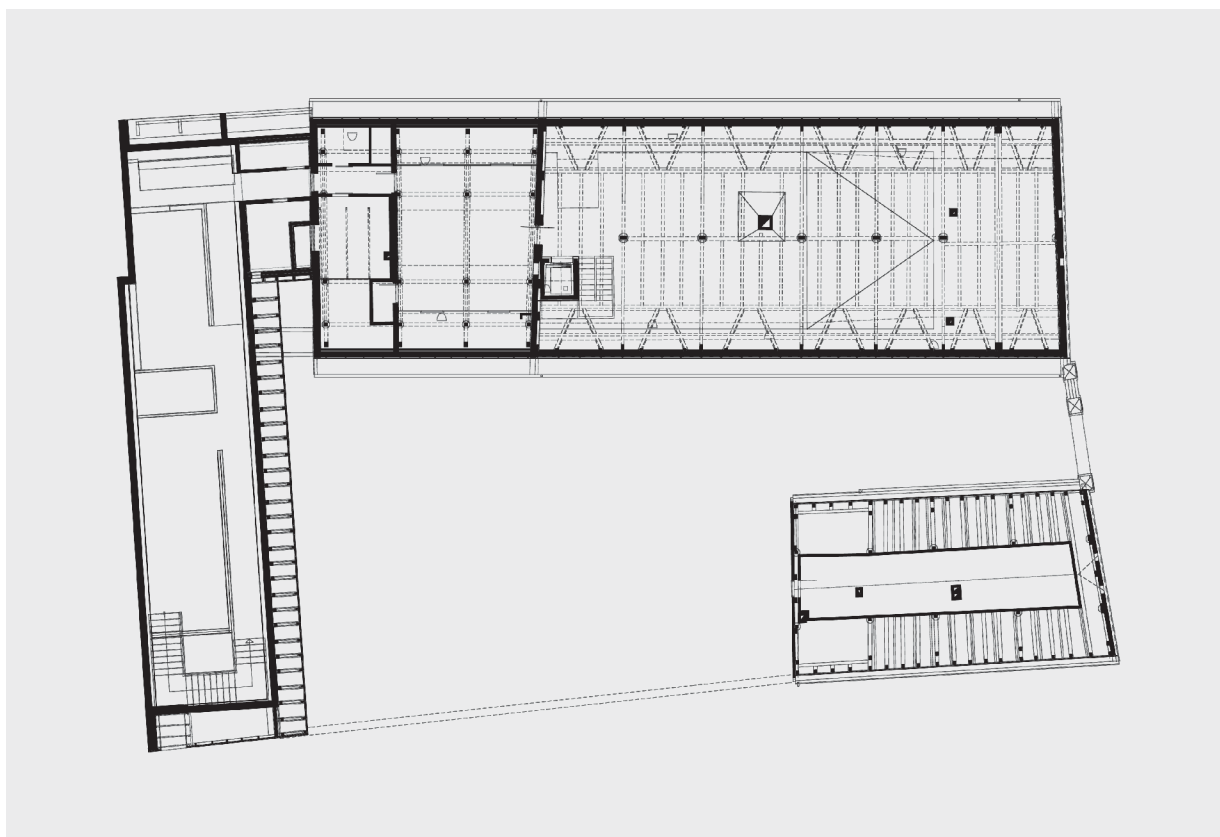
Fotó: Karácsony Tamás

Fotó: Kápolka Gábor

Földszint
alaptája

Tetőter
alaprājza

A TETŐ,
ERŐS MINT A BIKA!

IDEÁLIS A FELÚJÍTÁSOKHOZ!

KIS SÚLY, NAGY HATÁS: A PREFA ALUMÍNIUM TETŐVEL IDŐT ÉS PÉNZT TAKARÍT MEG.

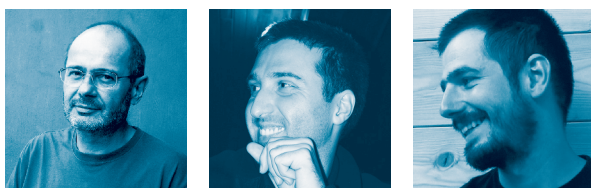
100% Alumínium. 40 Év garancia.

* A színgarancia a bevonat felületére vonatkozik, annak lepatogzására és felhólyagosodására, a garanciajegyben foglalt feltételek szerint. További információk: www.prefa.com/Garancia.

Apátsági major látogatóközpont, Pannonhalma

ICOMOS-díj 2017

A volt pannonhalmi apátsági major Pannonhalma központi részén helyezkedik el. Az épületegyüttes műemléki védettség alatt áll. A fő frontjaival a Váralja és a Mátyás király utcára néző együttes két nagyobb és két kisebb udvar köré szerveződik. Az épületszárnyak földszintesek, magastetősek. A majorsághoz tartozik a terület keleti része alatt levő, több ágból álló téglalobozatos pincerendszer, amely két lejáróval kapcsolódik az épülethez.

A majorságot Sajghó Benedek főapát építtette. Az építkezés 1734–1757 közé tehető. Az első részletes leírás 1786-ból maradt ránk, II. József ekkor oszlatta fel a bencés rendet,

az ennek következtében készült összeírás szerint a major négy részből állt, ami megfelel a mostani állapotnak is. A leírás említést tesz a pincéről is, mivel a pince főbejárata szerves kapcsolatban áll az épülettel. Az első felméréseket 1874-ben és 1884-ben készítette Tóth Mihály a "Szent Mártoni Uradalom Rendés Mérnöke". A felmérési alaprajz hiteles segítséget nyújt az épület struktúrájának rekonstrukciójához. Az épületegyüttes története során számos átalakítást élt meg. Az 1900-as évek elején a szőlészet-borászati fellendüléshez kapcsolódott egy nagyobb arányú átépítés. A majort 1945-ben államosították, fő funkciója továbbra is a szőlészet-borászat maradt, míg az utcai szárnyakban irodák, lakások, gyógyszerár, orvosi rendelő voltak. Az 1970-es években továbbfejlesztették a borászati üzemet, a szőlőfeldolgozáshoz készültek újabb átalakítások. Ekkor nyílt meg az I. sz. udvaron az "1000 éves Borozó Étterem". A rendszerváltozás után a borászati üzemet a Szent-Márton Hegyi Borászati Kft. tulajdonába került. Mind a telepítés, mind a környezeti kapcsolatok meghatá-

Fotók: Bujnovszky Tamás

rozó eleme a majorság műemlékileg védett épülete, amely teljes felújításra került az eredeti struktúra helyreállításával, az épülethez időközben hozzáépített toldalékok elbontásával, az épülettől idegen külső és belső átalakítások, szakaszrútlan átépítések megszüntetésével. Megmaradt a jellegzetes négyudvaros elrendezés, a funkciócsoportok telepítése az egyes udvarok kapcsolatainak, sajátosságainak, hangulatának figyelembe vételével történt. A középső, II. sz. udvar a múzeum területe. A látogatóközpont főbejárata a kapubehajtóján keresztül, a belső udvarból közelíthető meg.

A I. sz. udvar a vendéglátás területe. Meglévő kapubehajtón keresztül kapcsolódik a Mátyás király utcához. Egy új megnyitást terveztünk a Piac tér felé, ezzel bevonva azt az újonnan kialakuló rendezvényterületébe. Az udvar felől fedett-nyitott árkádsorról nyílnak a cukrászda-kávézó és apátsági ajándékbolt, valamint a rendezvényterem helyiségei. A III. és IV. sz. udvarok fejlesztési területként jelenleg nem kerülnek bevonásra a tervezett funkciókba. A látogatóközponton belül a "Landesausstellung" időszak kiállítás és az állandó kiállítás külön területeken kapott helyet.

A „Landesausstellung” – első magyar Regionális Kiállítótér a Bécs-Budapest-Pozsony háromszög közepén regionális központként elképzelt időszakos kiállítótér, ahol az Európában utazó neves kiállítások anyagait lehet bemutatni. Egyik része az egyterű, pilléres "csarnokokban", másik része az ezekből nyíló kisebb alapterületű termek térsorában kapott helyet. A bejárati előcsarnokból közvetlenül megközelíthető. A belső, zárt közlekedést a beüvegezett árkádsor biztosítja. Az apátság gazdálkodásának történetét és "rejtett" kincseit bemutató állandó kiállítás helyszíne a II. udvar nyugati, utcai

szárnyában található 8 db helyiség összenyitott térsorából kialakított terület. A fedett-nyitott árkádsort ezen az épületrészen befalaztuk, így a közlekedő kiállításra alkalmas téré alakult. A Landesausstellung és az állandó kiállítás határán, az északi épületszárnyban egy fedett-nyitott átkötés található az I. és II. udvarok között.

A I. sz. udvar északi, Piac tér felőli szárnyában kaptak helyet az apátsági cukrászda-kávézó-ajándékbolt és rendezvényterem helyiségei. A tér felől mindkét helyiségnek új gyalogos bejáratot nyitottunk.

A műemlék pince teljes alapterületén felújításra került, a falazott boltozat teljes felületének tisztításával, újrafugázásával és új padlószerkezet építésével, a természetes szellőzés helyreállításával. A pince sajátos klimatikus viszonyának és látványának figyelembe vételével került elhelyezésre az Apátság borászati és szőlészeti történetét bemutató kiállítás. Megközelítése a főbejárati előcsarnokból biztosított.

Czigány Tamás, Papp Róbert

A cikk Az EFOP-3.6.1.-16-2016-00017 projekt támogatásával készült.

Megbízó: Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság

Építészeti tervezés: Czigány Tamás, Papp Róbert, Cseh András, CZITA Építész Iroda Kft.

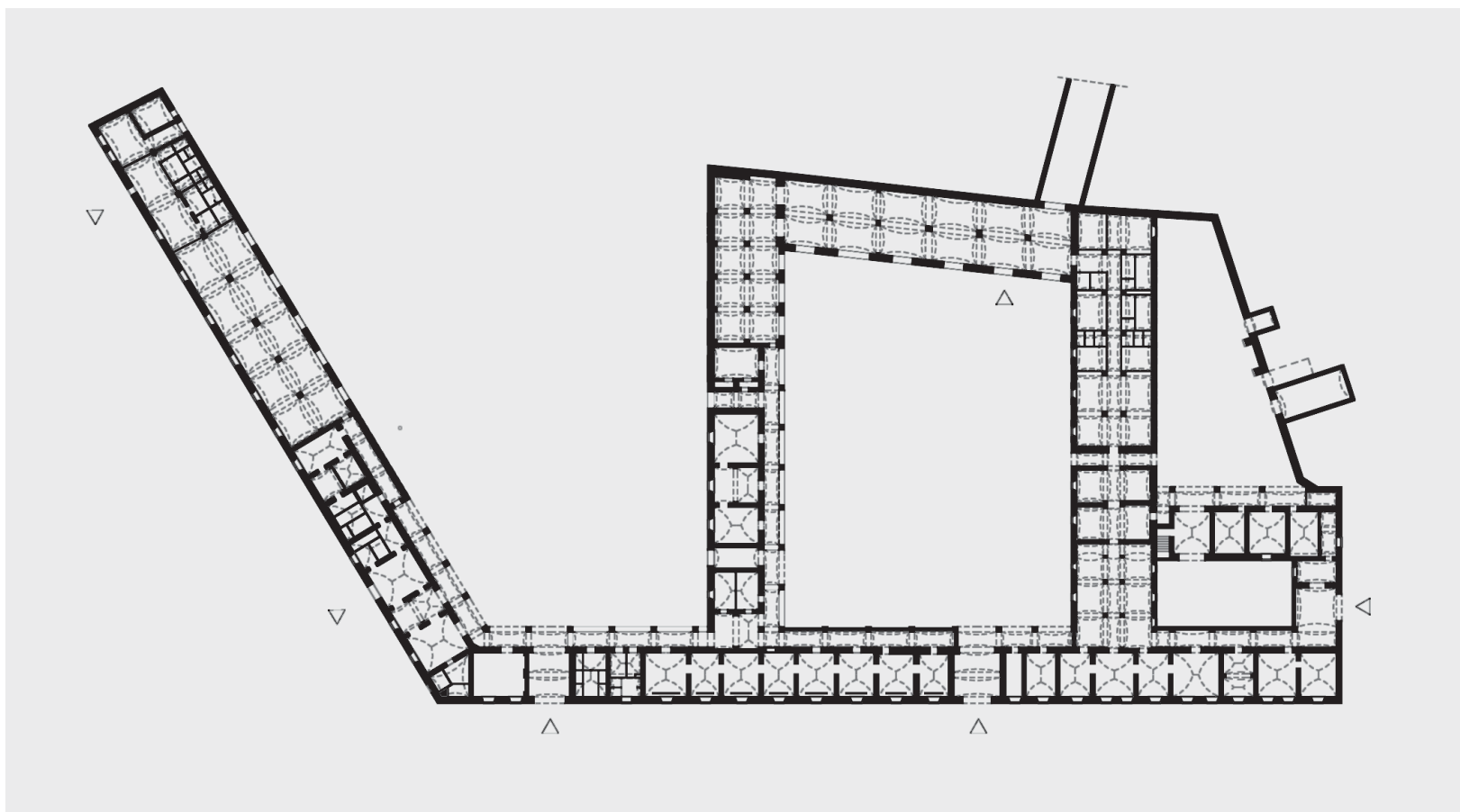
Belsőépítész: Tóth Györgyi, CZITA Építész Iroda Kft.

Környezetrendezés: Hencz Helga, Kertművek Kft.

Generál kivitelező: LAKI Épületszobrász Zrt.

Fotók: Bujnovszky Tamás

Az 50. Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem

Város Kép Arculat

Ünnepi rendezvény

Elsőként egy ünnepi megemlékezésre került sor a Tudományos Ismeretterjesztő Társaság budapesti épületében, az Uránia Csillagvizsgáló termeiben, július 13-án. Hámori József, a TIT elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, majd Piróth Eszter, a TIT igazgatója méltatta a Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetemet. Meggyesi Tamás, a Savaria „örökös elnöke” emlékezett az alapítókra és az 50 év néhány meghatározó személyiségére. Czettner Ibolya, a Vasi TIT elnöke mutatta be a Savaria helyét, szerepét a megyei TIT életében, majd Körmendy Imre, az egyetem tanácsának elnöke emlékezett a nyári egyetem témáira s annak hatásaira. Az ünnepi rendezvényt Bárh János előadása tette teljessé: a néprajztudós a székely hegyi tanyákról tartott izgalmas előadást. A rendezvényt kiállítás is kísérte, amely sok fénykép és egyéb dokumentum segítségével idézte fel az első 49 Savaria nyári egyetemet. A megnyitót Wiktor Antal, a Vasi TIT korábbi igazgatója tartotta.

Az ideai téma

Az elmúlt évek változásai, a családi házak építési engedély-mentessége, de már korábban a határok átjárhatóvá válása, honfitársaink „tömeges” világljárása, a világháló által szobánkba hozott nagyvilág vizuális hatása, az újdonság keresése, az erőteljes individualista gondolkodás, az építészetben a modern kezdetétől általánossá váló önmegvalósítás szétzilálta településeinket, azoknak képi, arculati megjelenését. Néhány éve Osskó Judit emlékeztette az akkori nyári egyetem résztvevőit, hogy a településkép identitásképző elem.¹

Hazánk talán azért is nehéz helyzetben van e tekintetben, mert 1848 óta annyi és oly drasztikus behatást, társadalmi – politikai fordulatot élt meg az ország, hogy szétzilálódott a korábban meglévő összetartás, összetartozás érzése, kultúrája. Felbomlottak a közösségek, a társadalom szinte egyszemélyes csoportokra esett szét. Ebben a helyzetben – szakmai körökben is – sokan reménykedéssel néztek a településkép-védelmi törvényre és az általa előírt, készítenő települési arculati kézikönyvre, mert azt a reményt táplálta bennük, hogy sikerül valami olyasmit létrehozni, ami orientálja az építetöket és a tervezőket egyaránt. Ugyanakkor kételyek is megfogalmazódtak ezzel kapcsolatban, különösen a villámgyors határidők miatt. Az is a kételyeket erősítette, hogy a településtervezés komplex rendszeréből kiragadott a településkép-védelmi törvény, az arculati kézikönyv s az erre alapuló rendelet egy lényeges elemet, s ezzel megfosztotta azt környezetétől (s hiányossá tette a helyi építési szabályzatot).

A nyári egyetem programja, vezérfonala

Az első nap a köszöntéseké, s a felvetett kérdés szárnya bocsátásáé volt. Különös jelentőséget adott e téma tárgyalásának a jövő nemzedékek szószólójának megjelent elvi állásfoglalása, amely különösen a rövid határidőt kifogásolta, a helyi társadalommal való közös gondolkodáshoz.²

A második nap első témája az országszerte zajló nagyberuházásoké volt. A nem tematikus elemek – a „kórusmű” városok „szólistái” – egyediségükből és gyakran jelentős méretükből eredően meghatározó elemei, alakítói a városképnek. Az elmúlt időben számos jelentős beruházásnak vagyunk tanúi szerte az országban, de különösen a fővárosban és a pólusvárosokban.

A nyári egyetem harmadik témája a „Múltunk jövője” címet viselte. Történeti épületeinket és városrészeinket sok tényező veszélyezteti az energiatudatosságtól az építési láz sokféle hevületéig. Az elmúlt időszakban láthattuk, hogy a hőszigetelő ablakok minként változtatják meg történeti épületeinket, a falak hőszigetelése a gazdag részletképzésű és a külföldiek által megcsodált épületeinket alakíthatják át végzetesen. A lakásépítési támogatási rendszer is az új építésű lakások vételét, építését támogatja a legerőteljesebben. Gyakran az építetők sem tudnak mit kezdeni a régi épületekkel. Ezzel egyidejűleg újabb igény szemtanúi lehetünk szerte Európában: az elpusztult épületek újjáépítése iránti vágyak és politikai szándéknak. Megtalálja-e a műemlékes és építész szakma a szakmai elveknek és a politika elvárásainak egyaránt megfelelő szűk ösvényt?

Befejező témánk az Európa Kulturális Fővárosa kérdésköre volt. Aktualitását az adta, hogy Szombathely és a közeli Lendva is tervezői pályáznak e címre.

Az első nap

A mintegy hetven résztvevőt Majthényi László, a megyei közgyűlés elnöke, Puskás Tivadar, a város polgármestere, Csermelyi Andrea, a Kormányhivatal képviselője és a Vasi TIT vezetőségi tagja, Portschy Tamás köszöntötte. A Miniszterelnökség képviselője, Kolossa József főosztályvezető – két előadásban (az elsőt Füleky Zsolt helyettes államtitkár helyett) és a másodikat követő vitában – ismertette a kormányzati célokat és az ennek eléréséhez rendelt eszközöket, és kiemelten foglalkozott a települési arculati kézikönyvekkel s az ezek alapján készítenő önkormányzati rendeletekkel. A „szakma” – Körmendy János ny. megyei főépítész – pedig jelezte az ebbéli kérdéseket és tapasztalatokat. „A Településképi Arculati Kézikönyv: Rendkívül jó gondolat a településen lakók bevonása a „kinek mi tetszik a településen” játékba. Mi kell ehhez?

Idő, jól beszélgető csapat, aki járkal a településen és beszélget. Benne jó építészek, tájasok, akik érzik a harmóniát (és a diszharmóniát); elfogadott jó főépítész, közösség, akiket érdekel a település arculata is, néhány a településen elfogadott ember, aki vezet, aki megmutat, aki később tolmácsol, stb., jó példakönyvecskék mindjárt az induláskor, kedvcsinálónak, pénz és ehhez való szerkeszthető térkép." Bemutatta, hogy a központi szabályozás gyakori változása, egyes rendeletek késedelme és leginkább az idő hiánya jelentős problémák okozója. Gond az is, hogy a védett területeken kívül csökkent a helyi építési szabályzat mozgásteret egyes szabályok megalkotására. A résztvevők élénk érdeklődésével folytatott vitán számos gond merült fel, amelyekre nem született (nem is születhetett) minden kételyt eloszlató válasz.³

A város arányos fejlesztéséről

A második napon a nagyberuházásokról volt szó Budapesttől Szentgotthárdig. Ezek felvetik a városok arányosságának kérdését. Mekkora léptékű fejlesztések lehetségesek anélkül, hogy a település elveszítené korábbi, esetenként évszázadok alatt kiforrott arculatát? A nagyléptékű építkezések miként rendezik át a teret, a városrészek helyét, szerepét a településen?

A nagyléptékű és gyakorta erőltetett fejlesztések számára olyan területeket szemelnek ki, amelyek hosszú időn át nem voltak beépítve, vagy egészen eltérő hasznosításuk volt. Így történt ez a lakótelepek építésekor, s ezt tapasztalhatjuk manapság is sok területen. Ezzel kapcsolatban érdemes megfontolni, hogy a települések beépítetlen területe ugyanolyan szerves részük, mint a beépített. A beépített terület értékét az (is) adja, hogy beépítetlen területek veszik körül, illetve tagolják.

A jelentős beruházások esetében újra meg újra felmerül a kérdés, mennyire legyen emblematikus, ikonikus az új épület/együttes. Ez a kísértés eléri a politikusokat és az építészeket egyaránt, amint erről a magyarul is olvasható *Épületkomplexus* c. könyvében Deyan Sudjic ír részletesen és igen szemléletesen. S az is előfordulhat, hogy időzavar vagy spórolás miatt a sivár „dobozépítéset” nyer teret.

Schneller Domonkos a kiemelt fővárosi kormányzati beruházásokat mutatta be sok térképi áttekintéssel és képekkel illusztrált előadásában. A megvalósult és tervezett beruházások jelentős része az ún. átmeneti zónában fekszik, amely a rendszerváltás óta a városfejlesztési dokumentációk legfontosabb célterülete.⁴

Huszár Gábor, Szentgotthárd polgármestere a város elmúlt évtizedeinek történetét idézte fel – különös tekintettel az ipar fejlesztésére, a rendszerváltás utáni autógyártás létrejöttére és jelenére. A város ipari parkja kuriózum, hiszen „határon átnyúló”: a két település ipari parkja az országhatár mentén összefügg.⁵

Németh Iván, a város volt főépítésze Győr jelentős beruházásaiból állított össze egy csokorra valót. Előadásának tételei: az önmegvalósítás nem zilálta szét a településeket, csak „zilálgatja”; a települések mindig változtak a történelemben. Értelmezése szerint az a fejlesztés számít

nagyberuházásnak, amelyik a városi szövetre és életmódra nagy hatással van. Így az aktuálisan legnagyobb értékű ifjúsági olimpiai fesztivál fő helyszínén kívül, amelyik Újváros, Sziget és Pinnéd városrészek fejlődésének is jelentős lökést adott, fontosnak tartotta az egyetem fejlesztését, a közterületi fejlesztéseket, a kereskedelmi fejlesztéseket, a folyópartok több kilométeres megújítását, sőt a lakótelepek energiatakarékos rekonstrukcióját, vagy a hulladékgazdálkodási beruházásokat is. A bemutatott példákon keresztül felhívta a figyelmet a nagyberuházások tervezése során a városépítészeti szemlélet fontosságára.

China Tibor, Debrecen főépítésze a cívis-város két speciális nagyberuházását prezentálta, a nagyerdei új városi stadiont s a vasúti pályaudvarral összeépülő, tervezett intermodális csomópontot, a Modern városok program egyik jelentős fejlesztését.⁶

A városok öröksége, emlékezete

A harmadik témacsoportot így foglaltuk össze: Múltunk jövője. A városok örökségével, a meglévő épületállománnyal, a föld alatt és az épületekben rejtőző emlékekkel, üzenetekkel kapcsolatban évszázadok óta heves viták zajlottak, s zajlanak napjainkban is. Sok fejlesztő, amikor ingatlan vásárol, csak a telket nézi, no meg az építési lehetőségeket, pedig az ingatlan fogalmába a rajta álló épület és a róla nyíló pince ugyanúgy beletartozik, az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény szerint mindenképp.

Annál izgalmasabb kérdés napjainkban az elpusztult örökség újbóli „feltámasztása”, hamvaiból, emlékezetéből történő újjáélesztése. Osskó Judit a Várkertbazár újjáépítése kapcsán tartott előadásában idézte a műleírásba beemelt bibliai részletet: ⁷

„Mindennek rendelt ideje van, Ideje van a kövek elhánysának, és (más fordításban: szétszórásának) Ideje van a kövek egybegyűjtésének.” (Prédikátor könyve 3. fejezet, 1–8 vers)

Akkor miért nem örülnek sokan a Városligetben újjáépülő Közlekedési Múzeumnak, meg a budai Várban épülő lovardának, a gyökeres visszaalakításra tervezett Palotának? Vagy váraink újjáépítésének miért nem örülünk – legalábbis a művészettörténész és műemlékes szakma jeles képviselői közül sokan? Mi legyen a római kori örökséggel? Ennek a két világháború közötti kutatását sokan a fasizmussal való azonosulásként vagy legalábbis rokonszenvként értelmezték. Megszabadulhatunk-e valaha a politika nagymérvű befolyásától, s szemlélhetjük-e nyugodtan magukat a dolgokat? Elegendő távolságra vagyunk-e már az ókortól, s kellő ismeretekkel rendelkezünk-e ahhoz, hogy néhány épületet és műtárgyat újjáépítsünk, mint ahogy a Lajtán túl többen megtették szerte Európában?

Az előadások sok szempontot adtak a probléma mélyebb megértéséhez és a megoldás útkereséséhez.

Napjaink „európai” irányelveihez támogatások is társulnak. Például a nulla kibocsátású épületek elérése érdekében lakóházainkat és középületeinket vastag hőszigetelő gúnyába bujtatják, becsomagolják. Túl fogja-e élni ezt az egy szempontot fetiszizáló fejlesztést történeti épületeink architektúrája?

Perényi Tamás, a BME tanszékvezetője a történeti épületeink és a történeti városi szövet megőrzésének módját elősegítő kézikönyv fejezeteit mutatta be. A világhálón is elérhető könyv adatai: Historikus városi szövet megújítása – Történeti épületállomány értékmegőrző, energetikai fejlesztése – Kezelési kézikönyv⁸

Koszorú Lajos a budapesti világörökségi terület kezelési tervéről tartott előadást, de inkább annak hiányáról, az ezzel kapcsolatban felmerülő sok-sok kérdésről, arról a bizonytalan helyzetéről, ami a világörökségi területek, különösen azok nagyterjedésű városi és táji egységeinek védelme körül hazánkban kialakult.

Dévényi Tamás a Jelentős történelmi emlékkü épületek megújítási kérdéseiről és tapasztalatairól beszélt, kiemelve a szakmai jogi alapokat és a ma divatos, társadalmilag – politikailag népszerű megoldások ellentmondásait.

Maszyik Csaba előadásában az Európában sokfelé tapasztalható újjáépítéseket ismertette, kiemelve néhány alkotást, amikről részletesebb ismeretek álltak rendelkezésére. Rámutatott, hogy nagyon kényes kérdések újragondolásáról van/lehet szó, s egyes esetekben nem ördögtől való az újbóli felépítés. Érthetően a nyári egyetem résztvevői sem tudták ezt a komoly kérdéskört megválaszolni, egységes álláspontra jutni.

Virág Zsolt, a Nemzeti Kastélyprogram és a Nemzeti Várprogram végrehajtásáért felelős miniszteri biztos (Miniszterelnökség), a várprogramról és kastélyprogramról tartott előadást, amelynek központi vezérelve az integrált örökségvédelem, a hasznosíthatóság, a kulturális és turisztikai hasznosítás, fejlesztés.

Visy Zsolt régészprofesszor, "A római birodalom határai – A dunai limes magyarországi szakasza" és a Hajógyári-szigeten fekvő helytartói palota bemutatásával összefüggő feladatokat ellátó miniszteri biztos a Limes világörökségi előterjesztéséről, annak fázisairól, magyarországi szakaszairól tartott előadást. Széleskörű nemzetközi kitekintéssel mutatta be, hogy a világörökségi helyszíneken milyen gondok, feladatok és problémák vannak, milyen sokféle megoldás létezhet. Alapvető megállapítása, hogy a Világörökség Bizottság szerint az olyan megoldások, mint pl. az ausztriai Carnuntum újjáépítése azzal jár, hogy az a hely nem kerülhet be az örökségbe; a felépítéssel az, mint örökség elveszett.

A negyedik nap

E nap témája az Európa Kulturális Fővárosa kérdésköre volt. Érthető, hogy sok város pályázik e kitüntető címre, hiszen komoly reklámozást jelent a város számára. Erre az évre a városok komoly szépítési akcióba kezdenek; sőt állami fejlesztéseket is kikényszerítenek a maguk számára. Eleendő idő áll-e a felkészülésre? A sietség mivel jár, milyen veszélyeket hordoz? Mennyire sikerül az ünnepi év után a beruházások üzemeltetése, tartós fenntartása, étellel megtöltése?

Guttmann Szabolcs Nagyszében európai kulturális fővárosi tapasztalatairól beszélt. Kiemelte, hogy sokat jelentettek számukra a német tapasztalatok és a velük való együttműködés. Megemlítette, hogy a belváros gyalogosítása szinte puccs-szerűen történt, s hogy a város és a városlakók milyen rugalmasan alkalmazkodtak az új helyzethez. Az előkészítésnek részét képezte a 2001–2003. években megrendezett nyári egyetem, amely a történelmi központ elemzésével foglalkozott.

Tina Markušova Kassa tapasztalatairól szólt az ottani kulturális főváros kapcsán, kiemelve a történeti épületek megújulását, új funkciókkal való gazdagodását. Rámutatott, hogy egy gyors felkészülési időszakban akkor tudunk hatékonyan dolgozni, s jó célokat megvalósítani, ha kellő ismeretekkel rendelkezünk és következetesen s jó diplomáciai érzékkel tárgyalunk, kitartóak vagyunk. Az előadás segített, hogy felfedezzük Kassa rejtett kincseit.

Csaba Ders a pécsiek tapasztalatával gazdagította a nyári egyetem résztvevőit. Az egész fejlesztés eszmei hátterével foglalkozott. Megismertetett olyan ágensekkel, akikkel településtervezési munkánkban kevésbé számolunk: filoszokkal, közösségszervezőkkel, ... Ragyogó példáját adta annak, hogy a város elsősorban nem épített elemek sora, hanem gondolat.

Kiegészítő programok

Egy kiállítást tekinthettek meg a résztvevők a Károni Arborétum látogatóközpontjában: Zalotay Elemér építész terveit és rajzait. A kiállítást Gács József szombathelyi építész, a Savaria tervező táborainak mestere nyitotta meg, s az átélhetőséget növelte, hogy a résztvevők megtekintették az Arborétummal szomszédos telken álló Observatórium épületét, amely Zalotay kevés hazai épületeinek egyike. Az Arborétumot és látogatóközpontját Szendi Zsuzsa, a TIT új igazgatója mutatta be, s „egyetemi székfoglaló előadásában” – A jelen városa a jövő városa? – felvázolta a közgondolkodásban tetten érhető érdeklődést és irányzatokat az urbanisztikában.

Pálfy Sándor a BME Urbanisztikai Tanszéke munkacsoportjának esztergomi munkájáról számolt be, amelyben a „városolvasatok” sokrétűségét, a helyi identitás kérdéseit vizsgálják, sok-sok diákot bevonva a terepi munkába.⁹ A Budapesten is sikert aratott kiállítás Szombathelyen, a Martineumban is nagy érdeklődést váltott ki az egyetem résztvevőiből.

Befejezés

E helyen kell megköszönni Simon Zoltánnak, a Vasi TIT elköszönő elnökének, hogy az elmúlt években találékony-ságával, lendületével és kitarásával – munkatársaival együtt – szervezte a nyári egyetemet. Az új igazgató-nak, Szendi Zsuzsának pedig sok sikert kívánunk felelős munkájához.

A Savaria egyik vonása a környező országok magyar szakembereinek részvétele, ami az idén örömdetesen megnőtt, mert Guttmann Szabolcs Kolozsvárról nyolc ifjú munkatársát is elhozta magával. Reméljük, hogy

ezt az irányultságot a következő években is fenn tudjuk tartani. Abban is reménykedünk, hogy a magyar szakmák, szakemberek és a laikusok is felfedezik, újra felfedezik e csodálatos rendezvényt, ahol szabad légkörben és kiemelkedően jó előadókkal lehet eszmecsere folytatni, közösen gondolkodni, ismeretet elmélyíteni, felfrissíteni, s ahol az egyetemi ifjúság és a frissen végzettek bekerülhetnek a „szakmai körbe”.

Körmendy Imre
a Savaria Urbanisztikai Nyári
Egyetem elnöke, a társszervező
MUT elnöke

A teljes beszámoló [ide kattintva](#),
vagy a QR kódot beolvasva válik
elérhetővé.

1. Oskó Judit: A városkép, mint az identitás kialakításának és megőrzésének eszköze, Szombathely, 2013.
2. Elvi állásfoglalás a településképi arculat védelmét szolgáló önkormányzati szabályozásokra vonatkozó ajánlása-iról, Ügyszám: AJB-3709/2017. Ügyintéző: dr. Agócs Ilona.
3. Az eddig Európa-szerte készült kézikönyvek tájegységekre készültek, s nem településekre, s nem rohamtempóban, kötelezettségnek eleget téve. A magyar „előzmény” Krizsán András a Balaton-felvidékre készült

könyve, szintén egy tájegység egységes hagyományára, építészeti arculatára készült (hiányossága telekalakítás és a telken belüli elhelyezés nem kellő részletezettsége, valamint a települési lépték alig-alig megjelenése).

4. Az előadásról olvasható Schneller Domonkos: Szerencsés találkozások /Gondolatok a budapesti kormányzati beruházások kapcsán c. cikke az Építészközlöny – Műhely 253. lap számában, 2017. augusztus, MÉK, Budapest, 8–11. lapokon.

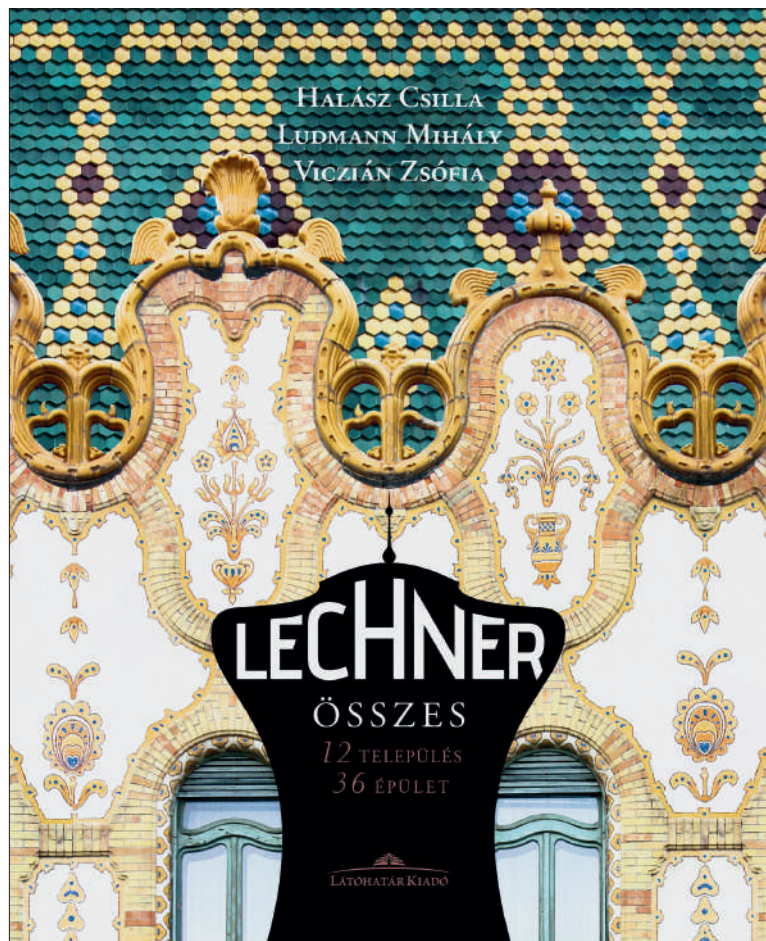
5. Előadása a MÉK Építész Közlöny – Műhely 253. számában szintén olvasható (24–27. lap).

6. Vö. China Tibor: Jelentős projektek Debrecenben, Építész Közlöny – Műhely, 253. szám, 2017. augusztus, MÉK, Bp. 20–24. lap.

7. Oskó Judit: Tévutakon át az újjászületésig, Bp. 2015. május 3.

8. 1007/2016. (VI. 8.) Főv. Kgy. határozattal jóváhagyott dokumentum. Elérhető/letölthető a BME Lakóépület-tervezési Tanszékének honlapján: www.lako.bme.hu

9. Az idén Év Főépítésze életműdíjjal kitüntetett Philipp Frigyes, Esztergom főépítésze a megbízó, a csoport tagjai: Meggyesi Tamás, Locsmándi Gábor, Kissfazekas Kornélia, Düll Andrea, Wettstein Domonkos és Pálffy Sándor. A készülő munka közbeni véleményezését a MUT szakértői készítették: Schneller István, Kotsis István, Salamin Géza és Körmendy Imre.

MÉSZ KÖNYVTÁR

A könyvtár nyitva:

hétfőn és pénteken 10–12 óráig,
kedden és csütörtökön 14–16 óráig.

Új könyvek:

Háztól házig, utcától utcáig.
Történetek a megújuló
Palotanegyedről –
Makk Attila ajándéka

HALÁSZ Csilla–LUDMANN Mihály–
VICZIÁN Zsófia: Lechner összes
12 település, 36 épület –
a szerzők ajándéka

JAKAB Csaba: Munkák 1–2–3 –
a szerző ajándéka

Köszönet az ajándékozóknak!

Szeretettel várjuk régi és új
könyvtárlátogatóinkat a fenti
időpontokban.

REMEKMŰ SVÉDACÉLBÓL

Válassza Ön is a Swedsteel-t, a minőségi partnert!

- Legmodernebb, automatizált, hidegenhengerlésees gyártástechnológia a hazai piacon
- Prémium minőségű, tűzihorganyzott svédacél alapanyagok
- Rendkívül széles termékkála, hazai viszonyokhoz optimalizált megoldások
- Professzionális tervezői, műszaki támogatás

Bármely épülethez optimális megoldást kínál a Swedsteel, legyen szó akár hőszigetelt szendvicspanelekről, egyrétegű burkolatokról (szinus-, cserepes-, trapézlemez és korcolt fedések), a Z-C-U szelvényeken át, egészen a komplett acélcsarnokokig.

**Ismerje meg termékeinket, mérnöki szolgáltatásainkat, cégünket,
kérjen személyes konzultációt, értesüljön újdonságainkról első kézből.**

tudastar.swedsteel.hu +36 23 806 900

Swedsteel-Metecno Kft. • 2051 Biatorbágy, Tormásrét u. 11

SWEDSTEEL

Egy fedél alatt a svédacél minőséggel

Magastető lenullázva

Jövő év elejétől már csak közel nulla energiaigényű középületeket lehet átadni, és további három év múlva ez már minden épületre vonatozni fog. Célszerű ezért már most a jövő követelményei szerint tervezni és kivitelezni. Mit jelent ez a tetőtérbeépítések térelhatároló szerkezetei esetében?

Épületeink hőszigetelése egyre hatékonyabb. Magastetők esetében a gyengébb értékekkel rendelkező anyagok szükséges vastagsága már ma is meghaladja a 15 cm-t, így a fent említett korszerű hőszigetelési előírásoknak még akkor sem tudnánk megfelelni, ha a teljes szarufamagasságot kitöltjük hőszigeteléssel. A fokozott energiatakarékossági és komfort igényeknek kétféleképpen tehetünk eleget. A szarufák alsó síkja alá helyezett kiegészítő hőszigetelés ugyan jól szolgálja az energiatakarékosságot, de mellé kapjuk azt is, hogy jelentősen csökken a tetőtér használati értéke a beszűkült tér miatt, és csökken az ingatlan értéke is a kisebb hasznos alapterület miatt. Ilyen esetekben a jó megoldást a szarufák feletti hőszigetelés jelenti.

Ezekben a szerkezetekben viszont jelentős terhelés éri a hőszigetelést, így a könnyű szálal anyagok itt nem alkalmazhatók. Jól használható viszont a nagy szilárdságú, méret pontos, csap-hornyos élképzésű AUSTROTHERM MANZÁRD GRAFIT®. Az EPS 200 anyagminőségű grafit adalékos expandált polisztirolhab a tetőfedés önsúlyát és a meteorológiai terheket (szél- és hőter) hosszú távon, megbízhatóan viseli úgy, hogy sem a szilárdsági jellemzője, sem – a másodlagos vízelvezető héjazatnak (alátétfóliának) is köszönhetően – a hőszigetelő képessége nem változik az idők folyamán. Az anyag kellően szilárd ahhoz, hogy rajta keresztül a megfelelő, 75/50 mm méretű ellenlécet korrózióálló rögzítőelem használatával a szarufákhoz lehessen erősíteni. A vasbeton szerkezetű magastető („koporsófödém”) esetében további előnyöket biztosít a ferde födémlemez külső oldalán elhelyezett AUSTROTHERM MANZÁRD GRAFIT®.

Ilyenkor a külső oldali hőszigetelés fokozza a nagy hőtároló képességű vasbetonfödém kiváló hőcsillapítását, ami különösen a nyári, kánikulai időszakokban biztosít kellemes közérzetet a tetőtérben.

A szarufák feletti hőszigetelés kiküszöböli a korábbi megoldások jelentős problémáját, a hőhidasságot. Az ácszerkezetű tetőknél a hőszigetelés illetve a faszervezet vonalában számottevő a hőszigetelési különbség, amit a szarufák és a hőszigetelés közötti illesztési hézagok által okozott hővesztés még fokozni is képes. Szarufák fölötti szigetelésnél ezzel nem kell számolnunk, a felületfolytonosan elhelyezett szigetelőanyag a tető minden pontján biztosítja a kellően alacsony hővesztéséget.

Szarufák feletti hőszigetelés estén a legtöbb kérdés a rögzítés méretezésével kapcsolatban merül fel. Ezt részletesen bemutatjuk az alábbi QR kód segítségével letölthető alkalmazástechnikai segédletben. Ugyancsak gyakori kérdés az ilyen tetők páratechnikai viselkedése. Mint egyszerű kiszellőztetésű tetőszerkezet fontos, hogy az egyes rétegek diffúziós ellenállása belülről kifelé haladva folyamatosan csökkenjen. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy normál belső légállapotot feltételezve (+22° C és 65% relatív nedvességtartalom) a belső oldalon használt pára- és légzáró fólia diffúziós egyenértékű légréteg-vastagsági értékének (sd) 2 m-nél nagyobbak kell lennie, míg a közvetlenül a hőszigetelésre fektetett külső oldali alátét héjazatnak ún. lélegző tetőfóliának kell lennie, (sd ≤ 0,3 m). Minden más egyéb légállapot vagy anyaghasználat esetén egyedi páratechnikai méretezés szükséges.

A szarufák feletti hőszigetelés előnyei:

- hőhidmentes tetőszerkezet
- a hőszigetelés vastagsága nem függ a szarufamérettől
- esztétikus, látszó faszervezet
- nagyobb hasznos tetőtér

www.austrotherm.hu

Szőlőhegyek aranytükörben

A Szlovákia déli részén fekvő, fűri Château Rúbaň pincészet új épületének megjelenését az itt készített fehér bor aranyló színe, a Duna parti táj dombjainak finom hullámai, valamint a beton, üveg és alumínium tiszta anyagai határozzák meg. A szabálytalan sávokat képező aranyszínű PREFALZ/FALZONAL elemek még inkább kihangsúlyozzák a homlokzat üvegfelületét, amelyben az épületet körülölelő természet látványa tükröződik vissza.

A több attraktív, korábban katonai és egyházi célokot szolgáló épületegyüttes bátor felújítása a neves szlovákiai magyar építész, Bartal Zoltán tervei alapján készült. A tervező a PREFALZ/FALZONAL homlokzatburkolatában találta meg azt az anyagot, amely részben az épület exkluzivitását a homlokzaton is hangsúlyozza, részben természetes csillogásával illik az épülethez, a környezetéhez, és emellett tartós megoldást is jelent. A PREFALZ széles színskálájából az építész a látványos maya gold színt választotta.

Természeti kép az arany tükörben

Az itt található és a birtok központjaként szolgáló egyszerű, elegáns kastély és vendégház 2014-ben végrehajtott felújítását folytatta most Bartal a borházal. A korábban megújult épületek tetején is a dupla állókorcolású PREFALZ anyagot használták, amely a most készült épület homlokzatára és tetőjére is került. A környék szőlőhegyeinek az épület aranyszínű és üveg

homlokzatában visszaverődő látványát a Château Rúbaň kedvelői érdeklődéssel fogadták és nagyra értékelték.

Precíz előkészületeket igényelt

Bartal minden homlokzati felületre nagyon pontos fektetési tervet készített, ami előfeltétele volt annak, hogy a kivitelezéskor ne okozzon gondot a különböző homlokzatok és különböző szélességű sávok csatlakozása, illetve a fugák egymásba futtatása. Ezzel együtt 6 hónapos kifejezetten precíz munkát igényelt a szerelt, átszellőztetett homlokzat elemeinek előkészítése: a 22 cm-es teljes felületű zsaluzaton 160 mm vastag hőszigetelést helyeztek el 50 mm-es légréssel.

Az épület megjelenése kétségkívül kihangsúlyozza az arany PREFALZ homlokzatburkolatok különlegességét. A 0,7 mm vastag dupla lakkozással ellátott PREFALZ / FALZONAL aranyszínű elemek emellett a Château Rúbaň legjellegzetesebb borának, a gyümölcsös fehérbornak színére emlékeztetnek.

A tervező, Bartal Zoltán olyan anyagot keresett, amely mind kültéren, mind beltéren a helyét megállva, optikailag izgalmas, műszakilag hosszú távon tökéletes, és amely az épület értékét emeli. A választott szín és a fényességi fok, valamint a 40 éves termékgarancia, a szinte karbantartásmentesség, a környezetbarát újrahasznosíthatóság és az időjárással szembeni ellenállóképesség hozzájárulnak a beruházás gyors megtérüléséhez, amely a döntésben szintén szempont volt.

Alapanyag: P.10 típusú bevonatos alumínium, 0,7 mm vastag

Szín: maya gold

Méret: 0,7 x 500 mm (kiegészítő szalagok: 0,7 x 650 mm; 0,7 x 1000 mm)

Súly: 1,89 kg/m²

Bevonat: Kétrétegű beégetett lakk vagy porbevonat

www.prefa.hu

A Kiíró célja, hogy a tervezett és/vagy megvalósult épületeken, hallgatók esetében pedig bármilyen iskolai munkán, szemléltesse az EQUITONE anyagok változatos felhasználási lehetőségeit, megvalósítási módjait, vonzó és kreatív, építészeti minőségében figyelemre érdemes példáit, illetve azok tervezőit díjazza. Mindezzel támogassa a példaértékű referenciák és alkotók széles körben való megismerését.

„AZ ANYAG

TERMÉSZETE”

EQUITONE szálcement homlokzatok az építészetben
Pályázat ÉPÍTÉSZEK és ÉPÍTÉSZHALLGATÓK számára

A CREATON South-East Europe Kft. a 2017. évben harmadik alkalommal országos nyílt pályázatot hirdet építészek és építészhallgatók számára, amelyre bármilyen funkciójú megvalósult épülettel, illetve tervvel lehet nevezni.

1 100 000 forint összdíjazás

Benyújtási határidő: 2017. október 31.

BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG

Kertész András Tibor, Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész

Patartics Zorán, Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész

Tima Zoltán, Prima Primissima, Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész

Király-Kókay Blanka, okl. építőmérnök, regionális műszaki vezető, EQUITONE

További információ a pályázat benyújtásával kapcsolatban: Build-Communication Kft. T: (23) 611-028, E-mail: iroda@buildmarketing.hu

További információ az EQUITONE termékekkel és műszaki megoldásokkal kapcsolatban: Király-Kókay Blanka, regionális műszaki vezető, Dél-Kelet-Európa, Homlokzati üzletág
T: (30) 257 7687, E-mail: blanka.kokay@etexgroup.com

www.equitone.hu/epiteszpalyazatok

A BIM MENEDZSER A SZAKÁGAK KÖZÖTTI HATÉKONY EGYÜTTMŰKÖDÉS KULCSA

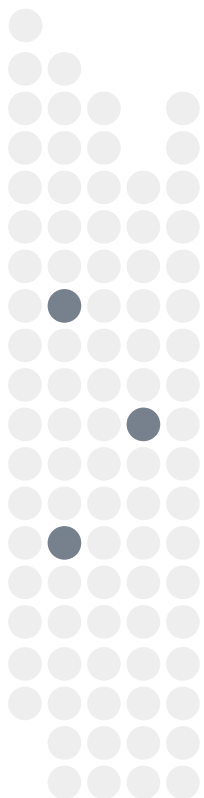
“A sikeres építőipari beruházások feltétele, hogy a különböző folyamatok eredményesen egymásra tudjanak épülni. A BIM-alapú ARCHICAD egyedülálló kommunikációt tesz lehetővé a különböző ágazatok és platformok között, biztosítva a gyors, költséghatékony tervezést és kivitelezést.

Tervezőirodánk a BIM menedzseri pozíció kialakításával ezt az együttműködést kívánja még hatékonyabbá tenni, amely egyaránt szolgálja a megrendelő, a beruházó és az üzemeltető érdekeit, és egyben csökkenti a környezeti terhelést is.

Máshogy fogalmazva: a certifikált BIM menedzser olyan párkapcsolati tanácsadó, aki segítséget nyújt, hogy az építész és az ARCHICAD egymásra találjanak, és szakágakon átívelő eredményes megoldásokat hozzanak létre.”

Budapest Music Center

Szabadi Gergely

BIM manager, terv. építészmérnök
Art1st Design Stúdió Kft.

OPEN BIM™

GRAPHISOFT
ARCHICAD

www.graphisoft.hu